

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Evnegyedre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:

Öt hasábos petitser 5 kr. Délyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többasori hirdetések jutányosan eszkesztetnek.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előfizetési pénzek, reclamatiók, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

A megyei önkormányzat központi vezetéséről.

E soroknak nem célja netán információkat adni a központi kormányzat vezetésével megbízott közegek részére, mert hiszen arra szükség nincs, s mert a központi hivatalok oly kitűnő egyének által vannak betöltve, hogy azok nem információt venni, hanem inkább adni volnának hivatalba; hogy még is e cikk írására elszántam magamat, annak egyedüli oka az, hogy az utolsó időben a központi kormányzat vezetésében előfordult helyettesítésekre nézve egymástól elvi jelentőséggel bíró nézeteltérések merültek fel.

Történt ugyanis, hogy a múlt évi tavaszi közgyűlés alkalmával az alispán és főjegyző bejelentett akadályozása folytán, észrevétlenül egy határozat eszszott át, melyben a tiszti főügyész lett az alispáni teendőkkel megbízva. Ezen intézkedést kivételképen a miniszterium helyben hagyta ugyan, azonban jövőre nézve irányadóul nem kívánván tekinteni, kimondta, hogy e tekintetben a megye van hivatalba ezen kérdés felett szabályrendelileg intézkedni. Minthogy pedig a jelenleg érvényben álló szabályrendeletben a tisztiügyész ebbeli virtuális jogáról szó sem foglaltatik, felmerül annak szüksége, hogy e kérdésel foglalkozzunk. Kimondom még egyszer a félreértés kikerülése végett, hogy én nem személyes kérdésben emelek szót, mert engem éppen az érdekelt főügyész személyéhez nemcsak a tisztviselői társviszony, hanem régi barátság kötelekei is fűznek, hanem szót emelek egy elvi kérdésben, a megye közügyének érdekében.

Ha a régi megyei eljárást tekintjük, abban sehol sem fogunk példát találni arra, hogy a tiszti ügyész lett volna helyettesítés útján az alispáni illetve a központi kormányzat teendőivel megbízva; mert a gyakorlat az volt, hogy a két alispáni távozása vagy akadályoztatása esetében az elnökséget a legidősebb főszolgabíró vette át, és így tovább. Így történt az, hogy a Nógrádmegye történelmében nevezetes korzakot képező 1823-ik évben, midőn a törvénytelen adó beszédésnek a megye által lett megtagadása folytán a megye főtisztviselői a megyeházában lévő hivatalos helyiségükben házi fogaágba, katonai őrizet alá helyeztetek, a megye székhelyéről B.-Gyarmatról kiűzött karok és rendek Szűgybe retirálva, az akkori legidősebb szolgabíró Prónay Ferencz elnöklete alatt tartották meg azon közgyűlést, melyben ezen erőszak ellen óvásukat jegyzőkönyvileg kifejezve, ezen tényt az országgyűlésen orvosolándó sérelmek közé felvették.

A régi megyei rendszer, habár a folytonos igazolt és részben nem igazolt reformálási törekvés folytán az 1870. évi 42. t. cz. által új alakot nyert, abban arról, hogy a tisztiügyészség az alispán vagy a főjegyző helyettesítésére hivatott lenne, egy szó sem

foglaltatik, sőt erre ezen újabb korban tudomásom szerint példa sem hozható fel.

Mert az 1870. évi 42. t. cz. által a másod alispáni állás eltöröltetvén, a törvénynek azon intézkedésével, melyszerint az 59 §-ban az mondatik: „ha az alispán beteg, ha távol van, vagy az alispáni szék üres, az alispáni teendőket a főjegyző teljesíti,“ az eddig nem adminisztráló, csakis szakközegnek tekintett jegyzői kar, bevonatott a megyei központi kormányzat jogkörébe, vagyis egy oly joggal ruháztatott fel, melyszerint a megyei központi önkormányzat intéző illetve vezető közegévé vált.

És ebből minő logikai következtetés vonható le? Semmi esetre sem az, mi a hivatkozott megyei határozatban kifejezést nyert, s melynek alapján az ily módú helyettesítés ujonnan is megkíséreltetett; hanem az: hogy a főjegyző akadályozása esetében vagy távollétében első sorban csakis az ugyanazon teendőket végző, és hason hatáskörrel felruházott, rangban utána következő aljegyzők lehetnek hivatalba, helyettesítés útján a központi igazgatás teendőinek elintézésére.

De a tisztiügyész nem vezetheti a központi kormányzatot már azon oknál fogva sem, mert ő a megyének jogtanácsosa, s peres ügyekben eljáró közegé lévén, nem is lehet egyszersmind bíró mint alispáni helyettes oly ügyekben, hol ügyészi minőségben már működött, vagy saját utasítása folytán a működésre lenne hivatott.

Eltekintve jelenleg a tisztviselői rangfokozatok elemzésétől, melyből még kellemetlen úgynevezett „kanapé perek“ istámadhatnának, szükségét látom annak, hogy ezen kérdés lehetőleg a bekövetkező tavaszi közgyűlésen, az alispáni felelősség elvének, és ebből kifolyólag befolyásának biztosításával, s tekintettel a magas kormányzatnak a jelzett megyei határozatra intézett azon leiratára, melyben a megyének ebbeli jogát épségben hagyja, szabályrendelileg döntessék el; hogy a további személyes jellegűvé válható ellentétes intézkedéseknek eleje vétéssék.

Török Sándor.

Nógrádmegye közgazgatási bizottsági ülése

(márczius hó 1 én.)

Elnök Madách Károly alispán a megjelent tagok udvözlete után megnyitotta az ülést s mély fájdalommal jelentette be a bizottságnak dr. Baintner Ferencz kir. tanácsos s a megye főorvosának a múlt éjjel történt elhalálozását. Tekintve, hogy a megboldogult a megye főorvosi tiszttségét 52 éven át szakadatlanul s a legnagyobb buzgósággal viselte, indítványozza, hogy dr. Baintner Ferencznek, mint a közgazgatási bizottság tagjának érdeme jegyzőkönyvileg megörökíttessék.

Ezen indítvány mély részvétellel egyhangulag elfogadtatott.

Ezután felolvastatott az alispáni jelentés, melyet érdekes tárgyánál fogva jövőre közlünk.

A katonai és nőülési ügyek, valamint az elnöklég felvett ügyek tárgysorozatának elintézése ntán felolvastatott azon fontos miniszteri intézkedés, mely

a törvény meghatalmazásánál fogva az V-ik csendőrségi parancsnokság jövő évi megalakítását tervezi és rendeli el. Eszerint az V-ik csendőrségi parancsnokság székhelye Pozsony lesz, a parancsnokság három szárnyparancsnokságra osztatik, Pozsony, Besztercebánya és Esztergom székhelyekkel. Minden szárnyparancsnokság három állomással fog birni, így az esztergomi szárnyparancsnokságban az állomáshelyek: Esztergom, B.-Gyarmat és Rimaszombat. E szerint Nógrádmegye az esztergomi szárnyparancsnokság alá tartozand, s a miniszteri rendelet értelmében 12 helyőrséget kap 78 csendőrrel. A miniszter ezen értesítés folytán utasította a közigazgatási bizottságot, hogy a helyőrségi székhelyek megalapítására vonatkozó tervezetet folyó évi márczius végeig terjessze fel. Ennek folytán az alispán, hogy ezen fontos ügy már e havi közgyűlésre kerülhessen, több megyei bizottsági tagot maga köré gyűjtött, s ezekkel ezen nagy bőderejű kérdésben következő felosztási tervezetet nyújtotta be a bizottsághoz. Ugyanis kimondatott az, hogy azon intézkedés, melyszerint Esztergom lett szárnyparancsnoksági székhelyül megalapítva, Nógrádra nézve igen sérelmes, mert ez a keret szélére esik, továbbá a bizottság kovácsa a helyőrségek és a csendőrök számát, s az előt 12 ról 14 re, a másodikat 78 ról legalább is 88 ra emeltetni kéri. A kiadótsági javaslat szerint a helyőrségek következő járás szolgabírói és bírói székhelyeken s községekben és személyzettel tervezetnek felállítatni: B. Gyarmaton 10 csendőrrel, Losoncban és Salgotarjában 8-8 csendőrrel, Szirákon, Szécsényben és Rétvágyon 8-8 csendőrrel, Füleken 6 csendőrrel, Kisterennén, Rónyán, Divényben, Kékkőben, Becskén 5-5 csendőrrel. Ezekon kívül Verőce és Abolva volna helyőrségekkel ellátandó. Ezen javaslatához igen nagy érdeklődéssel szoltak hozzá a közgyűlés tagjai.

Harmos ur B.-Gyarmatra még két lovas csendőrt is kéri indítványoz, mely indítvány Melicher ur felolálása folytán oda módosult, hogy a kérendő lovas csendőrök száma ne jelöltessék meg, mivel a lovas csendőrök más parancsnoksági osztály alá tartoznak, s posztok szerint szerveztetnek, egy poszt nem két, de több személyből, s így legcélszerűbb lesz mindjárt legalább egy posztot kéri.

Reményfy ur Verőczt támogatja, hol nagy a marhaszállítás.

Sréter kevesli a sziráki járás helyőrségi számát, mert tapasztalása szerint a legtöbb szegénylegény itt fordul meg a Mátra tövében, itt történik a legtöbb lopás, a Cserhát központja a hevesi és nógrádi szegénylegényeknek, s mindaz, amit innen elhajtának, Páztóra, Salgotarjában és Kisterennén kerül. Miért is indítványozza, hogy Eszéken szüntén állíttassék fel egy helyőrség, s inkább Divény töröltessék a tervezetből. Ez el is fogadtatott.

Kisterenne is szóba került, hogy ott tekintettel arra, miszerint a füleki járás nagyon ellátatik helyőrségekkel, Kisterenne már felesleges volna a helyőrség. Azonban Harmos ur felszólalására Kisterenne is elfogadtatott, főleg azért, mert ott virágzó bányatelep van, és a vasuti állomásnál tömeges a marhaszállítás. —

Ily módosításokkal a tervezet elfogadtatott s a felirat és tervezet felterjesztetik annak a megértesítésével, hogy ezen ügy tulajdonkép a közgyűlésben tartozandó.

Dr. Singer orvosi díjai behajtása tárgyában beadott felelőrzése elutasított.

Árvapénz. Beadatott 2556 ügy, elintéztetett 1736, hátralek 820. Árvapénzérték a múlt hónapban 639013 frt., Tartelékálap 7215 frt.

Az Árvapénztervek tűz és villám kár elleni tömeges biztosítására nézve legelőnyösebbnek találtatott az első magyar általános biztosító társulat ajánlata, miéért is az árvaszéki elnök utasított, hogy a szerződést 6 évre ezen társulattal kösse meg s terjessze be jó-

vághatás végett. Melicher ur kitételei kéri a szerződésben, hogy per esetekre a b gyarmati járásbíróság költse ki.

Reményfy ur indítványozta, hogy az árverések utalványozása előtt mindig a számvizsgáló hallgatassék meg. Elfogadtatott.

Tanügy. A b. gyarmati állami elemi iskola 116 frt, a kálói 255 frt államszegélyben részesül.

A szolgabírók — miniszteri rendelet folytán — utasítottak, hogy az összes nyilvános és magánjellegű ismertetéseket írják össze, s ezen ismertetéseket jellemző adatokkal, a tanítók képzettségének kitüntetésével az összeírás munkáját terjeszték be, a szolgabírókat pedig azonnal zárják be.

Vocakló községére nézve elhatározatott, hogy ott községi iskola fog állittatni.

Kövesd felekezeti iskolájának államszegély iránti kérvényét a miniszter — alap hiányában — elutasította. Összegyűlés Chán Mihályné részére férje után 186 frt önkéntes pótlék utalványoztatott.

Tisztviselői tárgyak. Paczolay Antalnak József József elleni panasz ügyében — miután a panasz alaptalannak bizonyult, s az árverési ügykezelésre nézve az intézkedések megtételtek, minden további eljárás megszüntetett, s erről a miniszternek jelentés tételik.

Lőrinczi község felebbezése azon szolgabírói határozat ellen, mely meghagyja, hogy a róm. kath. paplak kijavítása a község által eszközöltessék, 2-od fokú elbírálás végett az alispánhoz tételik át.

Rajner Salamon panaszos ügye az ellene fogatott adóvégrehajtási ügyben, kiadatott vizsgálat végett Oláh József főszolgabírónak és Podhorásky bizottsági tagnak.

Reményfy József felszólalt ezen ügyben és az adóbevételek körüli zavarok miatt a tartózkodó állapotot hosszasan illusztrálta. Felszólalt továbbá arra nézve is, hogy az igényperreklusz szükségelt végrehajtási jegyzőkönyvek a legnagyobb nehézségekkel szerkeszthetők meg a felek nagy hátrányára. Miért is e tárgyakban az adófelügyelő utasítva lett, hogy ezen ügyben intézkedjék.

Adóügy. Báti Harna adóbevételeknek lefizetésére 4 évi haladék iránti kérvénye pártolólalag felterjesztetik. Berczel elemi csapások folytán 1128 frt adóbevételeiben részesül. Hartwich Ferencz kérvénye, amiért költségére állami adóvégrehajtó küldetett ki, s ezért neki 80 frt költség okoztatott, mielőtt érdemben elintéztetnék, miután a kérvény egy adóhivatalnok ellen több súlyosabb vádat hoz fel, ezen vádpontok igazolására utasítottatott.

Börtönügy. Rablátszám 333. Halálozás 4. Munkakeresmény 307 frt.

Ügy. Beller Imre palotási plébános panaszát a miniszterium lekövetelt, az első sorban vizsgálat végett Oláh József főszolgabírónak kiadatott.

Postaügy. Varbó községében a postastállomás marczius 1 én nyílt meg.

A küldöncdíjak szabályozása céljából bizottság küldetett ki, tagjai: Reményfy József, Komjáthy Anzelm és Eglmayer Adolf urak.

Ülés vége d. u. 2 órakor.

A Budapesten tartózkodó nógrádmegyei fiatalság által 1883. évi február 5 én rendezett táncszárművel 563 frt 94 kr, melyhez felülfizetésekkel járultak: József főherczeg öfonsága 20 frt, Koburg főherczeg öfonsága 20 frt, gróf Zichy Livia 100 frt, Veres Pálné 50 frt, Muzsaly-Sándorné 10 frt, Palaszy Gusztáv 10 frt, Ferenczy László 10 frt, Bozó Pál 10 frt, Hoffmann Jakab 10 frt, Schosberger Henrik 10 frt, Vigyázó Sándor 7 frt, Beniczky Gyula 7 frt, gróf Somsich Iránnd 7 frt, Becker Teodor 7 frt, Kelemen Gábor 7 frt, Berezelly Vilmos 5 frt, báró Nyáry 5 frt, Jozsefszky Dávid 5 frt, Hartwich Ferencz 5 frt, özv. Neivertth Helén 5 frt, Haynald Lajos 5 frt, Schmidt Sándor 5 frt, Hanzély László 3 frt, Szontagh Pál 3 frt, Iránka Imre 3 frt, Zsambokréthy József 3 frt, Horváth Danó 3 frt, gróf Károlyi 2 frt, gróf Karácsonyi 2 frt, báró Aczél 2 frt, Simonyi Kálmán 2 frt, Gellén Endre 2 frt, Vattay Gusztáv 2 frt, Soltovszky 2 frt, Szobaszáni 2 frt, Szerényi Gábor 2 frt, Sóky László 2 frt, Kardos Kálmán 2 frt, Baintner Arnold 2 frt, Baintner Hugo 2 frt, Lederer Ferencz 2 frt, Kompanik János 1 frt, Méhes Sándor 1 frt.

Az 563 frt 94 kr következő levél kíséretében küldetett meg Nógrádmegye alispánjához:

„Nagyságos Madách Károly urak, Nógrádmegye alispánjának. Nagyságos ur! A Budapesten tartózkodó nógrádi fiatalság által f. évi február 5 én rendezett táncszárművel 563 frt 94 kr jövedelmezett a „Madách szobor alap” javára.

Addig is, míg ezen idő mellékelt összeg rendelkezésre lesz fordítható, Nagyságos szives lesz annak megfelelő elhelyezéséről gondoskodni.

S midőn erre tiszteletteljesen felkérnénk, egyúttal szabadon kifejezni a feletti örömtünket, hogy alkalmunk nyílt szolgáltni és bár szerény mérvben előmozdítani azon ügyet, melyet a megye egyik legnagyobb fiának a neve képvisel, s a mely névhez a mi egész lelkesedésünk s mélyen őrzött kegyeletünk fűződik.

Fogadjja alispán ur üdvözlétünk és nagyrabecsülésünk nyilvánítását, melylyel maradtunk Budapesten, 1873. évi február hó 22 en. A rendező bizottság nevében Steiner József, elnök.”

Pézintézetek.

A b. gyarmati Népbank f. évi február 25-en d. e. 9 órakor a városháza termében megtartotta évi közgyűlést.

Az igazgatóság évi jelentését, amelyből kitént: hogy az intézet betétei az előző évet 282040 frt 31 krral, összforgalma 730288 frt 08 krral haladta meg a múlt évet; s hogy ez évben: a nógrádmegyei gazdasági egyesületnek 25 frtot, a helybeli polgári iskola felszerelésére 35 frt 32 krt, az iparos iskola szegény tanulóinak 25 frtot, az aradi vértanúk emlékszóbra részére 25 frtot, a tűzoltó és dalárda egyesületnek 10—10 frtot, összesen 130 frt 32 krt adakozott, és az abban előterjesztett indítványait a részvényesek nagy többsége elfogadta.

Igaz, hogy Fáy Albert ur, szügyi birtokos az intézet építkezését kifogásolta, de sem a hangulatban, sem részvényes társaihoz felfelé való viszonyát nem találta. Főleg midőn Reményfy József igazgató fényes dialektikájával az építkezés szükségességét bobizonyította.

A felügyelő bizottság jelentését Fáy Albert ur szintén kifogásolta, mondván, hogy az előbbi években is a közgyűlés elé lett az tervezet, de abban megnyugodni nem lehet, mert a múlt években is, jelesen 1861. évi közgyűlés után Herdy volt könyvelő hűtlensége kiderült.

Petrovics István iparos osztja Fáy Albert nézetét s a tervezett 370 frtos Herdy féle leírást ellenzi, s ezen összeget megterítettni óhajja.

Vannay Ignác részvényes abbéli véleményének ad kifejezést, hogy az igazgatóság nemcsak helyesen, de törvényesen is járt el akkor, a midőn a tervezett leírást javaslatba hozta. Mert nincs annál veszedelmesebb, mint ha a mérlegbe keles vagy elvesztett követelések mint vagyon vétőnek fel. Az intézet igazgatósága igen nagy óvatosságot tanusított akkor, a midőn betéteket oly jól elhelyezte, hogy csak ily csokely összeget tart szükségesnek leírni, más intézeteknél, nemcsak a helybelielléklet érti, de országazerte, sokkal nagyobb százalékokban történnék leírások.

Petrovics István lehetetlennek tartja hogy három aláíró egyszerre rossz legyen, s ezért ebben mulasztást vél felismerni.

Reményfy József igazgató, Vannay Ignác részvényes véleményét osztja, de hozzá teszi, hogy a jelenlegi igazgatóság a váltókat már beperlés stádiumában vette át, a mely igazgatóság pedig megszavazta és meghosszabította, az a felmentvényt megkapta, tehát más mint az intézet ez összeget nem vonzhatja. Egyébként ezzel az intézet követeléseit jogáról nem mondott le, hanem azt fenntartja s miután ez adosok életre kelt fiatal emberek, nagyon valószínű, hogy később behajtható lesz, most azonban a leírást indokoltnak látja.

Harmos Gábor szintén nem látja a felügyelő bizottság jelentését alakszerűnek, mivel abban az, hogy az intézet vagyona lottározásában részt vett, kifejezve nincs.

Reményfy József igazgató kiemeli, hogy a leltározás megtörtént, sőt abban két ig. tag is részt vett.

Hasonló értelemben nyilatkozik Algöver Mihály felügyelő bizottsági elnök is, ki az eljárást teljesen megnyugtatónak, az általánosságban tartott jelentést a törvény és alapszabályoknak megfelelő értelműnek találja.

Dr. Berczel intézeti titkár felolvassa a múlt évi közgyűlés határozatát, s abból lekövetkezteti, hogy a közgyűlés a felett, vajjon az idej felügyelőség jelentése a multakon okulva megbízható-e, határozhat ugyan, de a felett, a mit a mult közgyűlés elintézett, t. i. Herdy esete felett annál kevésbé határozhat, mivel abból a társaságnak kára nem támadt, mintan azt, a mi Herdy óvadékpénzéből fedezhető nem volt, az igazgatóság és a felügyelő bizottság sajátjából kifizette.

Harmos Gábor nem látja helyén lévőnek, ha a részvényesek felszólalására az intézet tisztviselői raplikálnak, a részvényesnek esztendőn át csak egyszer van alkalmja a dolgok menetéhez hozzájárulni, ezért nyugodtan kihallgatandók és jóakarató észrevételeik figyelembe veendőek.

Dr. Berczel azt hiszi, hogy őt a felszólalás megilleti, mert ő nemcsak tisztviselő, de részvényes is.

A közgyűlés mindazonáltal a felügyelő bizottság elutasítását Harmos Gábor által előterjesztett kiegészítéssel fogadta el, az igazgatóság és felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta.

Dr. Berczel titkár előadja Sztranyavszky Géza abbéli kérvényét, hogy egy váltó óvatolásából reá hárított felelősség alól az intézet mentse fel.

Ő tüzölesen bírálja a curia elutasító ítéletét, s azt a fennálló váltóörvényből merítettnek lenni nem véli, s miután a közjegyző cselekménye országazerte divó gyakorlaton alapult, sőt jogászatai is osztják véleményét, ő a felebbezés bírói megállapítását sem véli kieszközölhetőnek.

Reményfy József osztja előtte szólónak jognézetét, de méltányossági tekintetekből is az igazg. jelentését elfogadandónak véli, mert 1200 részvényest, ezen nem törvényesített minősítő mulasztás terhe könnyebben érheti, mint a közjegyzőt. De indítványozza, hogy ezen leírandó váltó értéke a jövő évi nyeresémszámítás átvitelére meghatározott 1046 frt 01 krból irassék le.

Harmos Gábor osztja a felmentvényt megadta tekintetében tett indítványt, de okadatolással csupán azt fogadja el, hogy a közjegyző azért mentessék fel, mivel eljárásával csakis az országazerte divó szokást követte.

A határozatot a közgyűlés ez értelemben hozta meg.

Fáy Albert hogy megmutassa, mikép őt felszólalásaiban csak egyszerűzetet vezérolte, Madách Károly szeretett alispánunknak a tapintatos elnökségért, az igazgatónak, az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak sikeres működéséért köszönetet és elismerést indítványoz megszavazni.

A közgyűlés ezen indítványt nagy lelkesedéssel magáévá tette s ezzel az ülés véget ért.

A b. gyarmati takaréks és hitelintézet február 28 án tartá évi rendes közgyűlést, 32 részvényes személyes megjelenése mellett, kik összesen 147 szavazatot képviseltek.

Társulati alelnök Komjáthy Anzelm kir. tanácsos ur sajnálattal jelenti, hogy az elnök gróf Forgách Antal ő exoja betegsége miatt akadályozva van a közgyűlés vezetésében. Azután határozatképesnek nyilvánítván a közgyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére Balás József intézeti ügyész, hitelosítására pedig Major István kir. tanácsos és Szilágyi Mór urakat kérte fel.

A mult 1882. évi üzletéről egybeállított s a felügyelő bizottság által megvizsgált és helyesnek talált szárazmadásokból kiemeljük, hogy az évi forgalom 2.143.739 frt 92 krt tett, szemben az 1881-ik évi 1.884.469 frt 76 krral. Az év végén betéte volt az intézetnél 314.696 frt 61 kr. Jelzálogi kölcsönök cizimén 105.736 frt, váltókra 185.095 frt 30 kr, kézi zálogokra 23.862 frt volt a hitelt élvező közönségnél elhelyezve. Üzleti tiszta eredmény 4183 frt 45 kr. — Jótékony célokra (a helybeli állami elemi, ipariskola, kórház és dalegysletnek) 74 frt 75 kr szavaztatott meg.

Igen fontos volt a közgyűlés azon határozata, hogy a 60.000 forintnyi részvénytőkejéből még oddig befizetetlen 19.500 frt az év végeig teljesen befizendő lesz; minek könnyebb eszközése céljából az 1882. évi 10 frt osztalék behagyatik; a tartaléktőkeből 3.000 frt a részvénytőkéhez csatolattik, s a 200 frtos részvényekhez még pótlando 45 frt a részvényesek által az év végeig 3 részletben befizetendő.

A felügyelő bizottság mandátuma lejárván, annak tagjaiul szavazattöbbséggel megválasztattak: Reményi Károly, Balás Ferencz, dr. Kohn Kálmán, Mikulás Dániel, Rosenbaum Zsigmond; póttagokul Farkas Rál és Polatsék Márk.

Az igazgatósági jelentésből látjuk, hogy az intézet működésének súlypontját nem a túlságazott évi nyeresémények elékezéséből, de a befektetett tőke tiszteleses kamatozása mellett a teljes biztonságára, és így a jelen és a jövő érdekszemponjtaira helyezi egyaránt. Szigorú takarékpénztári jellegét fenntartja, s ez okból az értékpapírosok vásárlásától is óvakodik.

Végül a betevők megnyugtatóására szolgálhat azon határozat is, hogy a törvény által kiszabott adó terheit az intézet nem fogja reájuk hárítani y.

H i r e k.

Bár nem volt váratlan, de mégis megdöbbentő volt halála annak, akit annyian tiszteltek és szeret-

tek. Mint szaktudós, mint kitűnő orvos érezte és megmondta azt, hogy bosszú és farszító életének fátyla e héten fog utolsót lobbani. Ezen pillanatot ő Sokratesi türelemmel várta, míg csakugyan eljött a pillanat, s megvált tőlük örökre. Kimulása csöndes, nyugodt és fájdalom nélküli volt, mint azoké szokott lenni, kik egy jól betöltött hosszú élettel lelkiamorettesen leszámoltak. Dr. Baintner Ferencz soká nagy úrt fog hagyni maga után megyénkben, de főleg városunkban. Az ő orvosi működése, mely mély és alapos tudományával párosult, áldásteljes volt s megnyugvást szerzett mindenkinek. Az a humánus bánásmód, tapintatos és székértő gyógykezelés, melyet ő a szenvedő emberiség irányában kifejtett, emléket soká tisztelőben fogják tartani. Temetése tegnap a legnagyobb részvét mellett ment végbe. Egyesek és testületek siettek megadni a végtisztelőt a megye és város szeretett orvosának. A megyetárs és városházán gyászlobogók hirdették elhunytát, s a tegnap délutánját az egész város az ő gyászára szentelte. Ravatala számos koszorúkkal volt feldíszítva, de legszébb volt azon koszorú, melyet kedves családjának tagjai, leányai, fiai és unokái készítettek. Az elhunyt életéből közöljük a következő adatokat: Dr. Baintner Ferencz Nógrádmegyei tiszti főorvosa, kir. tanácsos, született 1805-ben, Hradeken, Liptó megyében. Atyja dr. Baintner Károly camerális főorvos gondos nevelésben részesítette. Az orvosi tudományokat a budapesti m. kir. tud. egyetemen végezte. 1830-ban orvostudorrá avatott. Ugyanazon évben Nógrádmegyei másodfőorvossá, 1839-ben első tiszti főorvossá választván, B. Gyarmatra tette át lakását. Tehát 1830 óta, mint folytonos tevékeny tiszti főorvos élt emberbaráti és tiszti feladatának, különösen a szegény sorú betegeknek valóságos atyjá volt. 1881-ben a m. kir. tud. egyetem a jubiláris (50) diszoklevéllel tisztelte meg; Gr. Gyürky Ábrám főispán úr ő méltósága közbevetése folytán ő felsége által kir. tanácsosként neveztettek ki. — A gyászlap a szeretett főorvos halálára a következő: „Baintner Irma Kövy Tivadarné és férje; Baintner Fanni Landau Gusztávné és férje, valamint gyermekeik: Lajos, Gyula, Gusztáv és Ferencz; Baintner Imre és neje Bódy Olga, valamint gyermekeik: Tivadar, Imre, Barna, Ilona és Erzsébet; Baintner Ottó és neje Pokorny Petronella, valamint gyermekeik: Ferencz, Ernő és Sándor, a többi rokonok nevében is gyászoló szívvvel jelentik felejtethetetlen szeretett atyjuk, ipjuk és illetőleg nagyatyjuk dr. Baintner Ferencz Nógrádmegyei 22 éven át szakadatlanul tevékeny tiszti főorvosának, királyi tanácsosának, a budapesti királyi tudományegyetem jubiláris orvostudorának 1883. évi március hó 1-én éjjeli 1 órakor, munkás és a szenvedő emberiségnek áldozott életének 78-ik évében, hat heti betegség és a halottas szentségek ajtatos felvétele után, végelgyengülésel bekövetkezett gyászos kimúlását. A holtfogultnak búlt tetemei 1883. évi március hó 3-án délután 4 órakor fogtak a róm. cath. szentegyház szertartásai szerint a balassa-gyarmati róm. cath. sírkertben örök nyugalomra tétetni, az engedelmű szentmise áldozat pedig 1883. évi mártius hó 5-én a balassa-gyarmati egyházban az urnák bemutatásánál. Legyen örökké áldott felejtethetetlen emléke!”

Hymen. Ifj. Veisz Vilma kisasszonyt, Veisz Salamon úr művelt és a költészettel is foglalkozó szép leányát, kinek néhány versét lapunkban is közlünk, február hó 25-én jegyezte el Krausz Salamon szőlőnoki nagykereskedő. — Hontmegye egyik kiváló fia Ivánka Oszkár, Ivánka Zsigmond hontmegyei földirtókos fia február hó 1-én eljegyezte Szentiványi Janka kisasszonyt, Szentiványi Ferencz nógrádmegyei földirtókos leányát.

Személyi hírek. A közigazgatási bizottság március 1-én tartott ülésén a bizottsági tagok közül csupán Alk. György, Reményfy József és Sréter Alfréd urak voltak jelen. Ülés után, mely délután 2 órakor végződött, a bizottság üzenet tagjai Madách Károly alispán úr vendégei voltak.

Apiknik, mely B. Gyarmaton, az itteni fiatalság színe java által rendeztetik, előre láthatólag jól fog sikerülni. Közel 40 család vesz részt. A szép mulatságról, mely tegnap folyt le, lapunk jövő számában fogunk írni.

A szabadság és egyenlőség ünnepe, március 15-ét B. Gyarmaton is meg fogják ünnepelni. Az ünnepély programját jövőre közöljük.

Losonczon a casinó javára nagyszabású hangversenyt és színelőadást fognak rendezni április 14-én. A bizottság e célból meg is alakult.

A vidéki gazdasági egyletek szövetsége nagy gyűléseit Budapesten a várt eredményekkel tartotta meg február 24. és 25-én. A nógrádmegyei gazdasági egyletet Seltovszky János és Illés Ödön urak, a szécsényvidéki gazdasági egyletet pedig Balás Antal és gróf Pejacsevich Arthur urak képviselték.

Nógrádmegyeének felirata azon miniszteri rendelet ellen, mely a számvizsgáló és várnagy 100—1000 frt átlányát, mint rendszerezett tisztviselőket törölte, a képviselőház kérvényi bizottsága által, tekintettel a megyei háztartási törvénynek legközelebbi életbe lépésénél, a képviselőház lefolytatására tétetni véleményeztetett.

A helybeli kath. és görögkeleti hitfelekezeti temetőügye is lassacskán rendbe jött. A lapunkban már említett népgyűlés intézkedvén az addigi gondnokok számadásai megvizsgálást végezt, jövőre külön választva a gondnoki tisztet a pénztárnoktól, mely utóbbi állásra közbizalommal fogva derék fiatal iparosunk: Kommerell Gyula választott meg. A felügyelő bizottság elnöke pedig őt. Imády Károly eszperes-plébános, jegyzője Ticsinuszki József, tagjaiul nt. Nedita János, Elbenyiczky Flóris, Reményi Károly, Vanuay Ignác és Pap László polgártársak választottak. E bizottság február 18-iki ülésén constatálta magát s a feladata körébe utalt házi rend és szociális ügyek szempontjából mult vasárnap délután a helyszínen részletes vizsgálat alá vette a temetőt, s az előírt pontokat is megállapítván, a célszerű beosztás iránt az előleges intézkedést rögtön megtevő, s egy módosabbak temetőkezési helyét mint a szegények számára egészen ingyenes és igen alkalmas helyeket jelölt meg. — A gondnokság fáradsalmas tisztjéről Galgóczy János előhaladott kora indokából lekötöztetvén, a bizottság erre — a népgyűlés által szintén óhajtott és többször meg is választott polgártársunkat Frölich Vilmost helyettesíté, aki azóta tényleg és igen szerényen működik.

Beküldetett „Pályázat mérnöki állomásra. Nógrádmegye szécsényi járásában járásmérnöki (utbiztosi) állásra Nógrádmegye alispánja nevében ezennel pályázatot hirdetett. A jelzett állással évi 600 forint fizetés, 200 forint utatartalék, megfelelő irodai és szertár-átalány és utépítéseknek külön 20—30 forintnyi havi építési pótdíj élvezete van összekötve. — Pályázni kívánók, — kik közül a hazai műegyetemet végzetetteknek elsőbbség adatik — felhivatnak, miszerint végzett tanulmányaik, gyakorlati alkalmaztatásuk, és egészségi állapotukot igazoló okmányokkal felszerelt rendesen bélyegezett kérvényeiket folyó évi április 15-ig a b. gyarmati magy. kir. építészeti hivatalhoz annál inkább beadni igyekezzenek, mivel későbbben érkezők figyelembe nem vétetnek.

Egy házmulatságon megkérdeztek egy szórakozott fiatal embert, hogy olvasná össze, hány pár táncszolja a négyest. Fiatalemberünk nekifogott kirokkolt vele, hogy 25 pár. — „Már hogy lehetne az?” kérdé egy barátja. „Hát csak úgy, — mondá fiatalunk — hogy ha Budapesten a nógrádi fiatalság által rendezett bálon 105 pár táncszolhatta a négyest, (lásd N. L. 6. sz. Tárcza rovatát), mért ne táncszolhatná B. Gyarmaton 25 pár!”

Sárközy Dénesné Buglóczy Terézia okleveles szülésznő felkért minket annak közlésére, hogy Ebbeckről B. Gyarmatra, Templomtelep 95 számú házát (ezelőtt Hausz-féle) házukba tette át lakását, s szülésznői működését megkezdvén, a n. ó. közönség rendelkezésére áll. — Elután nevezett szülésznő már 14 éve működik, s részint mint megyei kerületi szülésznő Romhányban és B. Gyarmaton, úgy több helyen közmegegyezéssel felölt meg hívatásának, s így ajánlására nem szorul, szívesen adunk helyt kérelmének.

Gazdasági rovatunkat térszűke miatt jövő számunkban fejezzük be.

Felelet a „Nógrádi Lapok” 8-ik számában a „hírek” rovatában írt „balgaságok” elsőjére. A kezdés való, azonban a felelete elferdítés, midőn ezt igazolásul a nyilvánosság elé bocsátanám, B. nek vizsgálásul Csokonaiából idézek: „Gyakran rúgást ejt a számár becsületes személyen.” — Sz. V.

Boszniából Bjelina községből Opolice Jókó (Jakab) plébános aláírásával L. Imády Károly b. gyarmati eszperes plébános urhoz egy magyar levél érkezett, mely Medvegy Mária nőstülési ügyében lelkesi bizonyítványt kér arra nézve, hogy vajjon a nevezett nő hajadon-e vagy özvegy? A levél tiszta magyarul van fogalmazva. Ime a bosnyákok is kezdenek már minket respektálni, mi mindenesetre feljegyzendő dolog.

Halálozás. Iszakovits Paula, Iszakovits Mihály volt b. gyarmati kereskedő egyik kedves 18 éves leánya Sz. Endrén jobblétra szenderült.

Tűzvész dühöngött Nézsán február hó 25-én; Blaskovics Miklós juhaskla számos juhát és istállóit 5 darab borjával a tűz áldozata lett. A tűz a dühöngő szél miatt, a legnagyobb erőfeszítéssel volt csak korlátozható. — Varsányban pedig február 19-én egy pajta hamvadt el.

*) A „balgaságok” című közlemények, mely B. úr cini-kusságtól akarta feltüntetni, nem rosszakarattól, de pajkosságból került be Szécsényből. Privát levéllel már is megajándéktuk az amlétt, aki különben B. úrnak igen jó barátja és tisztelője. Szegk.

Az „Ország-Világ” február 24-iki száma pompás illusztrációkkal (csupa kitűnő fametszet) s mint már megszoktuk, tartalmas, válogatott szöveggel megjelent. Első cikkét Ötvös (Silbertein) Adolf a jeles eszhetikusnak magvas cikke „A báborúk festője”, melyben az oly nagy hírű kitűnő esztaképfestő Verescsaigról új adatokat sorol föl, s művészetét új világításba helyezi. Utána Erdélyi Gyula érdekesítő s figyelmet lebilincselő novellája a „Nőb hárkája” következik, melyet Csáktornyai Lajos csinos rajza: „A csigány vajda leánya” című csinos rajz követ. Beszárja a szépirodalmi közlemények sorát Sienkiewicz beszéde: „A falu jegyzője.” Költőményt Koroda Páltól közöl „Az eumenidáknak” cím alatt. A rendes beti tárczát ífj. Ábrányi Kornél írta s ezzel azt is kifejezzük, hogy a tárcza oly szép, minő már reg nem volt. Van még egy kedves vers „Az úszó róza” cím alatt, mely egy hasonló című gyönyörű fametszet magyarázatul szolgál. Kun Melánia „Egy szó a nőkhöz” című cikkecs kéjében igen meghallgatni való s érdemes figyelmeztető hangokat intéz. Újdonság rovata bő és változatos. A lefolyt hét eseményi, így az aradi eszobás égése, gróf Dégenfeld halála s életének méltatása, a legújabb művészeti hírek stb. stb. mind bőven s érdekesen megír sorokban örökölték meg. Képeiről már szóltunk, hogy pompás metszetek, most csak felsoroljuk azokat: „A szakács Bismark”, „Napoleon herceg kiszabadítása”, „A falu rossza”, „A liba peccánya”, „Az úszó róza”, „A Kaviár halak”, „A cusa sereg”. — Előfizethető Wilckens és Waidl kiadóhivatalában korona-herceg-utca 3. sz. Előfizetési ára egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Nyilatkozatok.

A „Nógrádi Lapokban” a losonczyi állami főgymnásiumi építkezéssel közölték ellenébe, a közönség kellő tájékoztatására a következőket tesszem közzé:

Amint a losonczyi főgymnásium épületének, a felügyelő műszaki közegek állítása szerint, a mult évi nagy esős időben sietősen és kellő gond nélkül épített egyrésze bibós voltáról a besztérczebányai kir. tankerületi főigazgatóság értesült, azonnal, tehát még mult évi november végén vizsgálatot kért a főigazgatóság a közoktatási minisztériumtól, mely vizsgálat mult évi december 1-jén megis történt, minek azonnali következménye lett, hogy négy megrendezett pillér a vállalkozó kárára újjal lett kicserélve.

Még nagyobb biztonság okáért a főigazgatóság folyó évi január közepén még újabb és bővebb felülvizsgálatot is kért a közoktatási minisztériumtól, mely felülvizsgálat mihelyt a netaláni fagy a falakból kiugrad, szintén be fog következni. Továbbá a vállalkozó cautionja mellett a felülvizsgálatig a vállalkozó eddigi keresete kiutalványozását is megakasztotta a főigazgatóság, s így mind az iskola, mind az Állampénztár érdeke teljes megóvásáról már a besztérczebányai tankerületi főigazgatóság részéről is, és pedig jelelele gondoskodva lett.

Besztérczebánya, 1883. évi február 26.

Dr. Klamartik János,

Besztérczebányai kir. tankerületi főigazgató.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A „Nógrádi Lapok” folyó évi február 25-iki 8-ik számában „Balgaságok” cím alatt megjelent közleményben, az abban leírt mindkét eset, tényálladéka elferdítve van, a közleményben foglalt a valónak meg nem felel.

Jól tudja ezt a közlemény írója is, ez oka, hogy közleményét neve aláírásával nem látta el.

A közlemény írója ellenében ez egyáltalán tisztességtelen eljárásért egyedül sajnálkoznomat nyilváníthatom.

Kérem jelen nyilatkozatomat egész terjedelmében a „Nógrádi Lapok” legközelebb megjelent számában nevem közlése mellett közzététetni.

Szécsényben 1883. évi mártius 1-én.

Kész szolgája:

Balgba Ferencz.

Feloldó szerkesztő:

Horváth Danó.

A főutca 561-ik szám alatti Berce Zeller Vilmos-féle emeletes szögletházban 3 szoba, konyha, előszoba, fatartó és pincze
aprilis hó első napjától
bérbe adandó.

Érczkoporsó raktár.

Bécsben készült gyári, valamint saját készítményű érczkoporsók minden nagyság és kiállításban 10—100 frtig, valamint temetkezési eszközök kaphatók:

A N I N G E R N Á N D O R N Á L

Balassa-Gyarmaton.

— 4 —

Közgyűlési hirdetmény!

A szécsényi takarékpénztár részvénytársulatnak f. 1883-ik évi február hó 25-én megtartott közgyűlésén a részvényesek a közgyűlés tárgysorozatába felvett alapszabályok módosítására az alapszabályok 19. §-a értelmében a szükségelt számú részvényekkel meg nem jelenvén, az alapszabályok ugyanazon §-a értelmében újabb közgyűlés összehívása vált szükségessé; minek folytán ezen újabb közgyűlés hatánapjául f. 1883. évi márczius hó 11-ik napjának d. e. 9 óráját Szécsénybe a részvénytársulat helyiségeibe kitűzván, a egyedüli tárgyaúl **az alapszabályok módosításának tárgyalását** jelölvén meg, arra a tisztelt részvényeseket azon figyelmeztetéssel van szerencsém meghívni, hogy az alapszabályok 18. §-a értelmében minden a közgyűlésen részt venni kívánó részvényeit és esetleg meghatalmazását az igazgatóság bizottsága előtt a közgyűlést megelőzőleg bemutatni tartozik, s hogy ezen közgyűlésen a megjelenő részvényesek a meg nem jelentekre való minden tekintet nélkül határozat képességgel bírandnak.

Szécsényben, 1883. évi február hó 26-án.

Tersztyánszky István,
igazgató.

2802—882. szám.

3—3

ÁRVERÉSI BIRDETMEŒNY.

A szécsényi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak, Lovcsányi Géza végrehajtást szenvedő elleni 1247 frt 86 kr. tőkekövetelés és ennek járuléka iránti végrehajtási ügyében a szécsényi kir. járásbíróság területén lévő szécsényi 663. számú tjkv. ba A I. 1—2 sorszám alatti szellősség mely áll ház, beltelek és kertből, egy egy darab a görbe földi dűlőben fekvő szántóföldből, az árverést 2030 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi április hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor a szécsényi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségébe megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlant becsárának 10 száztóljárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben a kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál 1882. évi december hó 20-án.

P á l y á z a t.

Balassa Gyarmat város által fenntartott kisedővodánál, egy 600 frt évi fizetés, dajkatartásra megalapított 60 frt bér, szabad lakás, fűtésre 10 öl tűzifa illetményenyl összekötött kisedőnevelői állomás betöltendő lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, miszerint életkoruk, képesítésük, erkölcsi magukvisellete, nyelvismeretük, esetleg eddigi alkalmaztatásuk kitüntetésével felszerelt s kellőleg bölgyezett kérvényüket folyó évi május hó 1-ig a városi képviselő testülethez intézve nyujtsák be.

B. Gyarmat 1883-ik évi február hó 1-én.

Buriusz Mihály,
városi bíró.

2—2

Hirdetmény.

A b. gyarmati takarékpénztár részvénytársulatnál egy hivatszolgai állomás lévén üresedésben, a melynek f. évi április hó 1-én leendő betöltése elrendeltetett.

Ezen állással 200 frt évi fizetés, szabad lakás és egyenruha van összekötve. A fizetés minden 5 évben 10 százalékkal emelkedik. A megválasztott egy évi kifogástalan szolgálat után véglegesítettik. Véglegesítés esetén 10 évi szolgálat mellett részére nyugdíj biztosítottatik.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy eddigi foglalkozásukat és magaviseletüket igazoló okmányaikkal felszerelt és sajátkezüleg aláírt folyamodványaikat f. évi márczius hó 12-ig az intézetnél annál inkább nyujtsák be, mert a később érkező tolyamodások tekintetbe vétetni nem fognak.

Az igazgatóság.